

Skötselplan för naturreservatet Rödjan i Värnamo kommun

Innehållsförteckning

1. Syftet med naturreservatet	3
2. Beskrivning av området	3
2.1. Administrativa Data	3
2.2. Topografi, geologi och hydrologi.....	4
2.3. Historik och markanvändning	4
2.4. Växt- och djurliv	4
2.5. Friluftsliv	5
2.6. Bebyggelse och anläggningar	5
2.7. Källförteckning.....	5
3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet	6
3.1. Övergripande mål med skötseln	6
3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.3 Friluftsliv och gränser	7
3.4 Sammanfattning av planerade Skötselåtgärder	8
4. Dokumentation och uppföljning	8
4.1. Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2. Uppföljning av bevarandemål	8
5. Bilagor	9
2a Artlista	9
2b Skötselplankarta	9

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att:

- bevara och vårda gammal bokskog med död ved och inslag av ek
- bevara och vårda naturvärdesträd¹ av främst bok
- bevara biologisk mångfald knuten till denna naturtyp
- inom ramen för bevarande av naturvärdena ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- intern beståndsdynamik och naturliga processer ska råda kompletterat med begränsning av granföryngring
- naturvärdesträd och framtida naturvärdesträd frihuggs/beskärs
- åtgärder för att gynna hotade och hänsynskrävande arter i första hand knutna till områdets ädellövskog ska kunna genomföras i naturreservatet

2. Beskrivning av området

2.1. Administrativa Data

Namn	Rödjan
Skyddsform	Naturreservat
Areal	20,9 hektar (ha) varav vatten 4,8 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Värnamo
Socken	Voxtorp
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets västdel (11)
Mittpunktskoordinater	N6328836 – E447230 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	Rödjan ligger vid sjön Flåren, 3 km söder om Voxtorps kyrka
Fastigheter	Del av Rödjan 2:1 och Lundboholm 4:1 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda

¹ Naturvärdesträd är träd med höga naturvärden. Exempel på naturvärdesträd är träd som är; grova, gamla eller senvuxna. Naturvärdesträd kan även vara träd som är märkta av brandspår, träd med kulturspår t.ex. hamlade träd, träd som innehåller risbon eller hålträd. Ett naturvärdesträd kan även vara dött eller delvis dött.

Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Skogsstyrelsen
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

<i>Areal per markslag</i>	<i>Hektar</i>
Skog	16,1 ha
Vatten	4,8 ha

<i>Naturtyper</i>		<i>Natura 2000-habitat</i>	
Bokskog	15,6 ha	Bokskog av fryletyp (9110)	15,6 ha
Triviallövskog med bok	0,5 ha	Ej Naturahabitat	0,5 ha
Vatten	4,8 ha	Ej Naturahabitat	4,8 ha

2.2. Topografi, geologi och hydrologi

Rödjan ligger på en stor udde, som kallas för Högatåget, ut i sjön Flåren. Området ligger i en västvänd sluttning ner mot sjön och där är det bitvis blockigt och stenigt. Berggrunden utgörs av yngre granit och jordarten är morän. Flåren är kraftigt reglerad i en vattendom från 1923. Sjön ligger ca 150 meter över havet och högsta punkten i reservatet ligger på ca 175 meter över havet. Det finns en liten bäck, som inte är vattenförande året om, som rinner genom området ner till Flåren och det finns även ett litet område som är fuktigt i den nordöstra delen.

Området ingår i delavrinningsområdet Flårens utlopp som ingår i Lagans avrinningsområde.

2.3. Historik och markanvändning

Enligt ekonomiska kartan från 1950-talet var naturreservatet trädbevuxet med en glesare lövskog än vad som finns idag. Med största sannolikhet användes området för bete för djuren på gården Linnåsen. Det finns en karta med ägobeskrivning från 1671. På den kartan ingår reservatet i det som är utmarken/skogen utan närmare beskrivning. Sannolikt växte det bok i skogen redan då. Området är stenigt och blockigt och det har nog varit svårt att använda området för odling.

Det finns inga registrerade fornlämningar inom naturreservatet.

2.4. Växt- och djurliv

Rödjan ligger i en västvänd sluttning ner mot sjön Flåren. Området domineras av bokskog med både äldre och medelålders boken. Där det har fallit enstaka boken finns det en god förnygring av bok.

Förekomsten av död ved är god och den är spridd i området, det är både lågor och torrträd. I en hel del träd finns det håligheter efter grenar som har trillat av. Bitvis är det gott om död ved. I norra delen finns ett större inslag av ek och i fuktigare delar och längs med stranden växer det klibbal. Spritt i området finns det även enstaka björkar. Det finns ett antal medelgrova bokar men ingen riktigt grov, vilket sannolikt beror på att området under lång tid har varit skog och att inga bokar har stått mer fritt under sitt liv. Bokstammarna är rikligt bevuxna med de vanliga arterna porlav, bitterlav och cypressfläta. Kärlväxtfloran är rik med arter som blåsippa, tandrot, skogsbingel, hässlebrodd och springkorn. Den rödlistade bokknutna laven bokvårtlav har noterats i området. Även signalarterna guldlocksmossa, fällmossa, trubbfjädermossa, västlig hakmossa, platt fjädermossa och bittersopp är funna i bokskogen i Rödjan. Det finns en gammal uppgift, från 1995, om att den rödlistade arten skaftslamkrypa har setts i Flåren inom Rödjan.

Rödjan ligger i ett intressant område för fladdermöss. Flera arter har noterats i området, bland annat vattenfladdermus, dvärgpipistrell och de rödlistade arterna dammfladdermus, fransfladdermus och nordfladdermus. I närheten av Rödjan, området runt Bor, har man dessutom observerat de rödlistade arterna som barbastell och brunlångöra.

Det finns gott om bökande från vildsvin i området.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5. Friluftsliv

Rödjan är inget välbesökt eller välkänt område. Det ligger otillgängligt med en ca 3 km lång enskild grusväg fram till naturreservatet. Rödjan är i dagsläget inte prioriterat för att tillgängliggöras för besökare. Endast gränsmarkering och informationsskylt kommer att finnas i naturreservatet.

2.6. Bebyggelse och anläggningar

Vid sjön, utanför naturreservatet, finns en enkel liten byggnad. Det finns en gammal brukningsväg genom reservatet från Linnåsen till byggnaden. Brukningsvägen är enkel och inte så tydlig i terrängen. Det finns två jaktorn i området.

2.7. Källförteckning

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Lantmäteriet. Historiska kartor

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2020:04.

SGU. Jordartskarta

SGU. Berggrundskarta

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

www.artportalen.se

Eklöf J. & Rydell J. 2018. Inventering av fladdermöss i samband med utbyggnad av väg 27, Bor, Värnamo kommun. Grapolit ord & natur.

Eklöf J. & Rydell J. 2019. Fördjupad inventering och utredning av åtgärder för fladdermöss i samband med utbyggnad av väg 27 vid Bor, Värnamo kommun. Nattbakka ord & natur.

Macgregor, E. (2021). Områdesvis uppföljning av fladdermöss - Rödjan, Jönköpings län, 2021. Calluna AB.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1. Övergripande mål med skötseln

Naturreservatet ska hysa en naturskogsartad bokskog med gott om hålträd och död ved i olika successioner. Området ska hysa en artrik flora och fauna särskilt med avseende på mossar, lavar, kärlväxter och fladdermöss som är knutna till bokskog. Återkommande röjningar görs för att begränsa gran, sly av igenväxningskaraktär och eventuellt främmande trädslag. Enstaka slyträd sparas för att växa till sig och bli stora i framtiden. Det är tillåtet att mekaniskt bekämpa invasiva och/eller främmande arter.

I reservatet finns bara ett skötselområde. Vattnet som ingår i reservatet ingår inte i något skötselområde då det ingår i naturreservatet av arronderingsmässiga skäl.

3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

Skötselområde 1	BOKSKOG	16,1 ha
Naturtyp:	Bokskog av ristyp	15,6 ha
	Triviallövskog med inslag av bok	0,5 ha
Natura 2000-habitat:	Bokskog av fryletyp	15,6 ha

Områdesbeskrivning

Äldre bokskog med inslag av ek, björk, asp och klibbal i en sluttning ner mot sjön Flåren. Det är stenigt och blockigt i sluttningen och där rinner en liten bäck. Det finns gott om liggande och stående död ved samt hålträd. Skogen är sluten och träden har formats utifrån den slutna skogen. Bitvis finns det mycket föryngring av bok.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en äldre bokskog med ett visst inslag av ek och andra lövträd. Skogen ska vara olikåldrig med en för yngning av bok men även ek i de delar där eken förekommer. Barrträd ska endast förekomma sparsamt och främmande trädslag ska inte alls förekomma. Det ska finnas god tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner samt hålträd och andra strukturer som gynnar fladdermöss. Förekommande typiska arter av främst mossor, lavar och kärlväxter som är knutna till skogsmiljön ska ha förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området. Arealen bokskog ska utgöra minst 15 ha.

Löpande skötselåtgärder

- Hela området inventeras ca vart 5–10 år efter granplantor samt plantor av främmande trädslag, och eventuellt uppkomna plantor tas bort. Sly av igenväxningskaraktär kan också röjas för att gynna naturvärdesträd, enstaka slyträd sparas för att kunna bli stora i framtiden. Första inventeringen och röjningen bör göras senast år 2025.
- Enstaka träd fälls eller ringbarkas för att gynna naturvärdesträd, främst hålträd, av i första hand bok men också enstaka ek. Åtgärden kan också göras för att säkerställa för yngning av främst bok och i viss mån ek.
- Området får betas extensivt.

3.3 Friluftsliv och gränser

I Rödjan kommer inga särskilda anordningar för besökare ordnas, förutom gränsmarkering och en informationstavla om naturreservatet.

För lokalisering av informationstavla, se karta bilaga 2b.

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till reservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom informationstavlor som är i gott skick. Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket, hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Skötselåtgärder

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.

- Informationstavlor ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden samt naturreservatsföreskrifter för allmänheten.

3.4 Sammanfattning av planerade Skötselåtgärder

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	(Yttergräns)	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Informationsskylt	Skötselområde 1	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Röjning av ung gran och sly av igenväxningskaraktär samt eventuellt främmande trädslag. Enstaka slyträd sparas	Skötselområde 1	Första gången 2022-2025 och därefter var 5-10 år
Ringbarkning/fällning av enstaka träd för att gynna naturvärdesträd, främst hålträd, av i första hand bok men också enstaka ek	Skötselområde 1	Vid behov
Området får betas extensivt	Skötselområde 1	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2. Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

2a Artlista

2b Skötselplankarta

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/jonkoping/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html

Urval av arter inom naturreservatet Rödjan

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2010/2015 men 2020 bedömd livskraftig), S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde). EU (arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet). ÅGP (art inom åtgärdsprogram för hotade arter). § (Fridlyst).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: LST (Länsstyrelsen), AP (Artportalen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Blåsippa (<i>Hepatica nobilis</i>)	S1, §	2019	LST
Hässlbrodd (<i>Milium efusum</i>)		2019	LST
Skaftslamkrypa (<i>Elatine hexandra</i>)	VU, ÅGP	1995	AP
Skogsbingel (<i>Mercurialis perennis</i>)		2019	LST
Springkorn (<i>Impatiens noli-tangere</i>)	S3	1982	AP
Tandrot (<i>Cardamine bulbifera</i>)	S3	1982	AP
Mossor			
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3	2019	LST
Guldlockmossa (<i>Homalothecium sericeum</i>)	S2	2019	LST
Platt fjädermossa (<i>Neckera complanata</i>)	S3	2019	LST
Trubbfjädermossa (<i>Homalia trichomanoides</i>)	S3	2019	LST
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S2	2019	LST
Däggdjur			
Vattenfladdermus (<i>Myotis daubentonii</i>)	§, EU	2021	LST
Dammfladdermus (<i>Myotis dasycneme</i>)	§, NT, EU	2021	LST
Nordfladdermus (<i>Eptesicus nilssoni</i>)	§, NT, EU	2021	LST
Dvärgpipistrell (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	§, EU	2021	LST
Större brunfladdermus (<i>Nyctalus noctula</i>)	§ EU	2021	LST
Fransfladdermus (<i>Myotis nattereri</i>)	§, NT, EU	2021	LST
Mustasch- eller taigafladdermus (<i>Myotis mystacinus/brandtii</i>)	§, EU	2021	LST
Gråskimrig fladdermus (<i>Vespertilio murinus</i>)	§, EU	2021	LST

Lavar			
Bokvårtlav (<i>Pyrenula nitida</i>)	NT, S3	2019	LST
Svampar			
Bittersopp (<i>Caloboletus calopus</i>)		2019	LST

Källförteckning

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020.

Havs- och vattenmyndigheten, 2013. Åtgärdsprogram för
Skaftslamkrypa. Rapport 2013:8.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper.

Macgregor, E. (2021). Områdesvis uppföljning av fladdermöss -
Rödjan, Jönköpings län, 2021. Calluna AB.

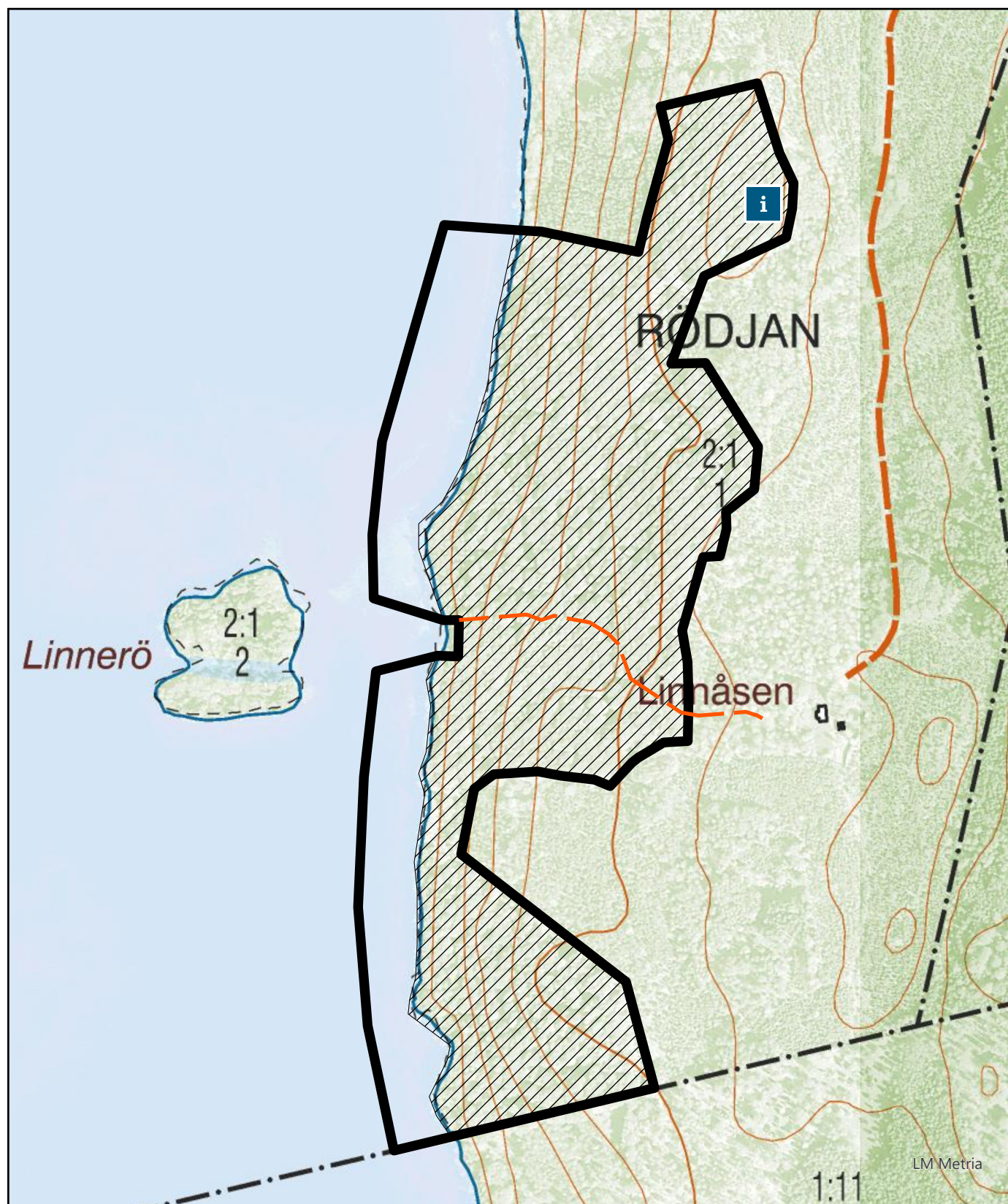
Naturreservatet Rödjan

Bilaga 2b

Skötselplankarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut

2022-06-28, dnr 511-5764-2019

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Gräns för naturreservatet

Skötselområde 1

Brukningsväg

Informationsskylt

Skala 1:5 000

